

Nr 135.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående efter-skänkande av viss del av kronans fordran av inspektoren A. Carleson i Hedtorp för å auktion inköpt björkved; given Stockholms slott den 24 april 1914.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att inspektoren A. Carleson i Hedtorp, Järlåsa, må befrias från att erlägga mer än 12 kronor 50 öre per famn eller inalles 2,500 kronor för av honom vid auktion den 6 december 1913 inköpta 200 famnar björkved från kronoparken Högslogen.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Johan Beck-Friis.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 24 april 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BRÖSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Å auktion den 6 december 1913 iuropade inspektoren A. Carleson i Hedtorp, Järlåsa, 20 poster upphuggen björkved från kronoparken Högskogen inom Örbyhus revir i Uppsala län. Dessa poster voro be-tecknade med nr 1—20 och innehöllo var och en 10 famnar eller 20 kubikmeter samt alltså tillhopa 200 famnar eller 400 kubikmeter. In-ropssumman per post växlade mellan 208 och 222 kronor samt uppgick inalles till 4,253 kronor eller 21 kronor 26.5 öre i medeltal per famn.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har nu Carleson, med för-mälan att han vid auktionen utgått från den felaktiga uppfattningen, att varje post innehölle 20 famnar i stället för 10 famnar och sålunda hela partiet 400 famnar, anhållit om skälig nedsättning i auktions-summan. Med hänsyn till de dryga frakterna från skogen, där veden

låge, vore det högsta belopp, Carleson kunde betala för varje famn utan att göra någon avsevärd förlust, 12 kronor 50 öre eller för hela vedpartiet 2,500 kronor.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 11 februari 1914 avgivit utlåtande i ärendet och därvid överlämnat infordrade yttranden av vederbörande jägmästare och överjägmästare.

Jägmästaren har meddelat, att samma slags ved från samma plats betingat per famn i genomsnitt ett pris år 1911 av 8 kronor 50 öre och år 1912 av 8 kronor 68 öre, samt för sin del tillstyrkt ansökningen.

Överjägmästaren har anfört, att det visserligen vore sant, att för veden ifråga bjudits vida utöver dess värde, men å andra sidan syntes framgå av vad i ärendet förebragts, att strid stått mellan konkurrenter, som önskat uttränga varandra, varvid ej sällan hände att, såsom nu skett, virket överbetalades. Vid auktionsutropet hade varje post om 10 famnar utropats för sig, väl med angivande av antalet famnar eller kubikmeter, vadan misstag från spekulanters sida om varje posts storlek syntes uteslutet. Först om övriga spekulanter, som bjudit å berörda poster, kunde intyga, att auktionsutropen skett så vårdslöst, att misstag om virkesmängden uppstått, kunde Carlesons förklaring godtagas. Anmälan härom syntes emellertid då hava bort göras omedelbart efter auktionen och icke många veckor därefter, då tiden så långt framskridit, att ny auktion icke kunde med fördel för kronan hållas vintern 1913—1914. Underligt skulle väl även saken te sig inför den närmast Carleson i buden liggande spekulantens ögon, om Carleson finge veden i fråga till sig överlåten till ett pris väsentligt understigande vad nyss nämnda spekulant och tilläventyrs även andra spekulanter bjudit med tanke just på att konkurrera bort Carleson. Överjägmästaren har därför ansett sig icke kunna tillstyrka ansökningen.

Domänstyrelsen har bland annat anfört, att vid det nu ifrågasvarande tillfället konkurrensen om virket syntes varit hård. Då veden såldes på öppen auktion, och sökanden givetvis ej torde hava överbjudit sig själv, finge det anses tydligt, att andra spekulanter haft anbud, vilka endast obetydligt understigit sökandens. Om nu efteråt nedsättning beviljades denne i det genom öppen konkurrens framtvingade priset, skulle säkerligen de övriga spekulanterna känna sig kränkta, vilket kunde komma att i framtiden menligt inverka på kronans virkesförsäljningar i dessa trakter. Domänstyrelsen har därför hemställt, att Carlesons framställning icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Carleson har härefter ingivit två intyg, det ena av G. Eriksson, vilken vid förenämnda auktion avgivit näst högsta anbudet, och det andra av kronojägaren J. E. Wiberg.

Av Erikssons intyg framgår, att Eriksson avgivit anbud å samtliga 20 lotter upphuggen björkved, att Erikssons anbud i regel understigit Carlesons med 1 å 2 kronor, att Eriksson i likhet med Carleson utgått från att varje vedparti innehållit 20 famnar samt att Eriksson förklarar sig avstå från allt anspråk å ifrågavarande vedparti.

Kronojägaren Wiberg har intygat, att Eriksson och Carleson varit de enda, som bjudit över varandra på samtliga 200 famnar, sedan utropen för varje post överstigit 120 kronor.

Med anledning av berörda intyg har domänstyrelsen ånyo avgivit utlåtande den 9 april 1914 och därvid överlämnat förnyade yttrauden av vederbörande jägmästare och överjägmästare.

Såväl jägmästaren som överjägmästaren hava nu tillstyrkt ansökningen. Jägmästaren har framhållit, att Carleson redan sex dagar efter auktionen uppsatt en inlaga i ämnet till domänstyrelsen. Överjägmästaren har erinrat, att övriga spekulanter, utom Carleson och Eriksson, ej bjudit över 12 kronor per famn, vadan Carlesons erbjudande att betala 12 kronor 50 öre per famn borde ur statssynpunkt anses tillfredsställande.

Domänstyrelsen har i det skick, vari ärendet numera föreläge, ansett sig kunna hemställa, att Carleson måtte befrias från att erlägga mera än 12 kronor 50 öre för famn eller inalles 2,500 kronor för ifrågavarande vedparti.

*Departements-
chefen.*

För egen del finner jag skäl föreligga att bifalla Carlesons ansökning. Det synes mig vid en jämförelse med i orten gängse vedpriser uppenbart, att ett misstag blivit begånget. Härtill kommer, att, enligt vad jag genom vederbörande kronofogde inhämtat rörande Carlesons ekonomiska ställning, Carleson skulle, om ansökningen avsloges, åsamkas allvarliga ekonomiska svårigheter.

Då emellertid Kungl. Maj:t torde böra inhämta riksdagens medgivande till att efterskänka kronans rätt i nu förevarande fall, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att ovanbemälde Carleson må befrias från att erlägga mera än 12 kronor 50 öre per famn eller inalles 2,500 kronor för av honom vid auktion den 6 december 1913 inköpta 200 famnar björkved från kronoparken Högsbogen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga ... till detta protokoll utvisar, skulle avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

Herman Schlytern.
